

plk WŁADYSŁAW CZERMIŃSKI
ps. „JASTRZĄB”

Dowódca II Batalionu 27. Wołyńskiej Dywizji
Armii Krajowej

BIURO UPAMIĘTNIANIA WALK I MĘCZEŃSTWA INSTYTUTU PAMIĘCI NARODOWEJ
POSZUKUJE, BADA, EWIDENCJONUJE I OTACZA OPIEKĄ GROBY WETERANÓW WALK
O WOLNOŚĆ I NIEPODLEGŁOŚĆ POLSKI.

JEŻELI ZNASZ MIEJSCA, W KTÓRYCH SPOCZYWAJĄ NASI BOHATEROWIE - WYPEŁNIJ
WNIOSEK ZE STRONY WWW.IPN.GOV.PL I PRZEŚLIJ DO WŁAŚCIWEGO ODDZIAŁU
INSTYTUTU PAMIĘCI NARODOWEJ.

Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa Instytutu Pamięci Narodowej
Al. Grunwaldzka 216, 80-266 Gdańsk
e-mail: obuwim.gdansk@ipn.gov.pl
www.ipn.gov.pl

Oddział w Gdańsku

plk Władysław Czermiński ps. „Jastrząb” (1910–1995)
Dowódca jednego z pierwszych polskich oddziałów partyzanckich
na Wołyniu, broniących Polaków przed zbrodniami Ukraińców.

Urodził się 15 sierpnia 1910 r. w Jeżewie na Mazowszu. Jego ojciec Antoni był nauczycielem szkoły powszechnej, Władysław postanowił kontynuować rodzinne tradycje. Ukończył Seminarium Nauczycielskie w Wymyślinie i rozpoczął pracę w szkole w Antolinie, następnie w Szkole im. Ignacego Mościckiego w Kowlu na Wołyniu. W międzyczasie odbył służbę wojskową w Szkole Podchorążych Rezerwy Piechoty w Krakowie i 50. pułku piechoty.

Po agresji Niemców i Sowietów na Polskę we wrześniu 1939 r., Władysław Czermiński zaangażował się w konspiracyjną działalność w Związku Obrońców Wołynia w rejonie Maniewiczze. Od stycznia 1942 r. walczył w Związku Walki Zbrojnej przemianowanym 14 lutego 1942 r. na Armię Krajową, w Inspektoracie Kowel. Przyjął pseudonim „Jastrząb”.

W kwietniu 1943 r. utworzył partyzancki „Oddział Jastrzębia”, broniący Polaków na Wołyniu przed napadami ukraińskich zbrodniarzy Ukraińskiej Powstańczej Armii/Organizacji Ukraińskich Nacjonalistów OUN/UPA, które przerosły się w przepelnione okrucieństwem ludobójstwo.

Partyzanci wspomagali utworzoną przez polskich cywili bazę samoobrony Zasmyki. W styczniu 1944 r. „Oddział Jastrzębia” wszedł w skład 27. Dywizji

Piechoty AK jako II Batalion 50 pułku piechoty, uczestnicząc we wszystkich walkach toczonych przez Dywizję. Na szczególne podkreślenie zasługuje wyprawienie z okrężenia w Lasach Mosurskich batalionu wraz z rozbitkami z innych oddziałów i po dwumiesięcznych zmaganiach z nieprzyjacielem dołączenie do Dywizji na Lubelszczyźnie. „Jastrząb” walczył z Ukraińcami i z Niemcami do rozbrojenia Dywizji przez Sowietów w Skrobowie k. Lubartowa

na Lubelszczyźnie w lipcu 1944 r. Jako dowódca wykazywał duże zdolności taktyczne, odznaczał się też szczególną troską o życie swoich żołnierzy. Bohater został odznaczony 1 lutego 1944 r. na mocy rozkazu Komendanta Głównego AK Krzyżem Walecznych, a 1 sierpnia 1944 r. Krzyżem Virtuti Militari V Klasy.

Mimo rozbrojenia oddziału Władysław Czermiński nie złożył broni i pozostał w konspiracji AK jako komendant Obwodu Łuków. W sierpniu 1945 r. został postrzelony przez Sowietów. Żołnierze AK przewieźli rannego na leczenie do Warszawy. Po odzyskaniu sił przedostał się do okupacyjnej strefy amerykańskiej Niemiec.

W 1948 r. wyjechał do USA, pracował w Zakładach Forda. Na emigracji pozostał przez cały, prawie półwieczny okres rządów komunistów w Polsce.

Do Wolnej Ojczyzny powrócił w 1994 r., zamieszkał w Domu Kombatanta „Za Falochronem” w Gdyni. Zmarł 29 sierpnia 1995 r., został pochowany na gdańskim Cmentarzu Srebrzysko (Rejon VIII, Kwatera VII Skarpa, rząd 1, nr grobu 5). Mogiła Władysława Czermińskiego została wpisana do tworzonej przez Instytut Pamięci Narodowej ewidencji grobów weteranów walk o wolność i niepodległość Polski.

Oprac. Katarzyna Lisiecka
OBUWiM w Gdańsku